

Udkast til

Samarbejdsmodel mellem kommuner og region på høreapparatområdet

1. Formål

Kommuner og region ønsker på høreapparatområdet i fællesskab at sikre:

- Det gode patientforløb
- En effektiv og smidig sagsgang mellem parterne til gavn for patienterne
- Størst mulig åbenhed og samarbejde

Samarbejdsmodellen forudsættes at være fælles (der sendes samme ansøgningskema, m.v.) for de 19 kommuner og de regionale høreklinikker, det vil sige de audiologiske afdelinger og Hør Bedre i Holstebro.

Samarbejdsmodellen vedrører alene relationen mellem kommunerne og de regionale høreklinikker. Modellen vedrører ikke de private høreapparatleverandører, som udgør et rent kommunalt anliggende.

2. Skitse vedrørende trin i patientforløb, herunder områder til videreudvikling

Der er udarbejdet følgende forløb for de enkelte trin i selve høreapparatbehandlingen på de regionale høreklinikker. Det vedrører et typisk patientforløb med angivelse af, hvor i forløbet der skal sendes ansøgning til kommunen, m.v. Der er vedlagt bilag 1.

Trin 1. Henvisning til høreapparatbehandling på de regionale høreklinikker

Der kan henvises til høreapparatbehandling fra:

- Praktiserende læger og speciallæger
Høreklinikken indkalder patienten til det første ambulante besøg.
- Kommunal hørepedagog
Kommunen medsender relevante oplysninger. Høreklinikken indkalder patienten til det første ambulante besøg.
- Selvhenvendere

Trin 2. Det første ambulante besøg på de regionale høreklinikker

Der foretages undersøgelse på høreklinikken af patienten med optagelse af anamnese, høreprøve, m.v., jf. bilag 1.

Undersøgelsen kan afstedkomme følgende 4 ”handlingssituationer”:

- Handlingssituation 1

Hvis patienten af høreklubben fagligt vurderes at have behov for høreapparatbehandling, udfyldes og sendes der et ansøgningsskema til patientens kommune. Patienten oplyses af klubben behørigt om vedkommendes rettigheder m.v., og medgives en kopi af ansøgningen.

Hvis patienten har ønske om behandling hos privat høreapparatleverandør, anføres dette på ansøgningsskemaet til kommunen. Patientens forløb på høreklubben er dermed afsluttet.

Hvis patienten har ønske om behandling på høreklubben, aftales der tid for udlevering af høreapparat. Af hensyn til den kommunale sagsbehandlingstid, kan dette normalt ske 4 uger efter det første besøg. Høreklubben bestiller høreapparat (hvis kommunen afviser bevilling, returneres høreapparatet til leverandøren, eller anvendes til anden patient).

Hvis kommunen generelt ikke har mulighed for at behandle ansøgningen inden for de 4 uger, meddeles dette til høreklubberne. Hvis kommunen generelt har mulighed for / ønske om en hurtigere sagsbehandlingstid end de 4 uger meddeles dette ligeledes til høreklubberne.

Kommunen fremsender bevilling, herunder afslag, til patienten med kopi til høreklubben. Ved afslag skal patientens tid for udlevering af høreapparatet aflyses.

- Handlingssituation 2

Hvis der findes at være behov for supplerende undersøgelser (komplicerede patienter), før endelig stillingtagen til behov for høreapparatbehandling, indkaldes patienten til næste ambulante besøg. Derpå enten handlingssituation 1 eller 3.

- Handlingssituation 3

Hvis patienten ikke fagligt vurderes at have behov for høreapparatbehandling, afsluttes patienten fra høreklubben med behørig oplysning af patienten om vedkommendes rettigheder. Hvis samtykke fra patienten, tilsendes der kommunen en kopi af den faglige afgørelse.

- Handlingssituation 4. Særligt vedrørende akutte patienter

En række patienter har behov for akut høreapparatbehandling. Det kan være patienter med pludseligt opstået svær hørenedsættelse eller øresusen, og som eventuelt risikerer en sygemelding, hvis ikke der udleveres høreapparat. Det kan også være patienter, som har mistet deres høreapparat. Regionen vil udarbejde en nærmere beskrivelse af de forskellige patienttyper.

Der udleveres høreapparat til disse patienter fra høreklubben umiddelbart, idet ansøgningsskemaet til kommunen påføres denne oplysning (under rubrikken ”begrundelse”), således at der gives mulighed for en efterfølgende bevillingskontrol.

Denne procedure omfatter alene akutte patienter, som påregnes at udgøre cirka 20 % af den samlede patientmasse.

Trin 3. Det andet ambulante besøg på de regionale høreklubber (de ukomplicerede forløb)

Ved det første ambulante besøg blev der (eventuelt) aftalt tid for udlevering af høreapparat (det andet ambulante besøg). Høreklubben udleverer høreapparat inklusiv prop, slange og 6 batterier

(af hensyn til en god service for patienten) pr. patient. Patienten instrueres af høreklubben i apparatets anvendelse, indstilling, rengøring, og tilsvarende.

Herefter er selve høreapparatbehandlingen på høreklubben tilendebragt, idet nogle patienter har behov for et kontrolbesøg og der ofte vil være behov for en eller flere justeringer af høreapparatet undervejs i tiden indtil (eventuel) næste høreapparatbehandling grundet aldersbetinget høretab.

Af den kommunale bevillingsskrivelse til patienten vedrørende høreapparatbehandling skal fremgå relevante forhold vedrørende den kommunale service m.v. til patienten.

3. Det regionale høreinstitut

Høreinstituttet i Region Midtjylland har aftaler med følgende kommuner: Skanderborg Kommune, Silkeborg Kommune, Norddjurs Kommune, Syddjurs Kommune, Odder Kommune, Århus Kommune, Randers kommune, Favrskov Kommune, Holstebro Kommune og Samsø Kommune.

De øvrige kommuner har kommunal ordning.

4. Afregning for høreapparatbehandlingen

Perioden indtil den 1. april 2007

Kommunerne blev i januar måned 2007 varslet om en midlertidig betalingsperiode frem til den 1. april 2007 af hensyn til arbejdet i den nedsatte arbejdsgruppe, m.v.

I den midlertidige periode har de regionale høreklubber udleveret høreapparater efter et princip om "business as usual". Der er / vil blive gennemført en månedlig fakturering af kommunerne via Amgros af høreapparat og ørepropper "købt i byen" vedrørende den midlertidige periode, idet høreklubberne har opsamlet de øvrige udgifter til en efterfølgende fakturering.

Den "permanente" betalingsmodel

Regionen vil indtil videre fakturere kommunerne vedrørende (idet de opsamlede udgifter i den midlertidige periode også faktureres):

- Høreapparater
- De 6 batterier, der medfølger høreapparat
- Ørepropper / ørepropmateriale (inkl. guldbelægninger)

Et høreapparat defineres som inklusiv relevant prop, slange, m.v. Der aftales som fast praksis udleveret 6 batterier pr. patient fra den regionale høreklub. Disse batterier faktureres kommunerne. Amgros er kontaktet med henblik på afklaring af model.

Århus Sygehus er ved at afklare faktureringen af ørepropper med Amgros. Faktureringen vil være ensartet vedrørende alle regionens høreklubber.

Ørepropper produceret "i byen" afregnes efter faktisk udgift. Ørepropper produceret på de regionale høreklubber afregnes indtil videre med en a conto pris på 350 kr. pr. øreprop. Det indgår i samarbejdet, at der skal redegøres nærmere for produktionen af ørepropper på de regionale

høreklivker, herunder at der oplyses forventet produktionsantal og beregning af pris (direkte omkostning).

Regionens opkrævning vedrørende slanger, m.v., samt vedrørende udlånsapparater og genbrugsordning, m.v. afklares med henblik på at de kan indgå i opkrævningen af kommunerne.

Århus Kommune har i sin henvendelse i februar måned til Socialministeriet rejst spørgsmål om betaling for ørepropper produceret på høreklivkerne, for udlånsapparater, for genbrugsordning vedrørende høreapparater, m.v. – og har således rejst spørgsmål vedrørende den ”permanente” betalingsmodel.

Med det formål at sikre en fuldt retvisende opkrævning af kommunerne, indgår der i samarbejdet en evaluering af ovenstående betalingsmodel i oktober måned 2007, hvor Socialministeriets tilbagemelding til Århus Kommune, m.v., må forventes at foreligge.

5. Det videre arbejde

Nærværende samarbejdsmodel udgør den ”første model”, idet samarbejdet mellem kommuner og region på en række områder skal afklares / videreudvikles:

- Socialministeriet er ved at udarbejde en vejledning om sagsbehandlingen af sager om høreapparater, som i relevant omfang vil skulle indarbejdes i samarbejdsmodellen
- Århus Kommune har i februar måned 2007 fremsendt en henvendelse til Socialministeriet med henblik på afklaring af arbejdsdelingen mellem kommuner og region, omfanget af og indholdet i den kommunale myndighedsopgave, herunder muligheden for at udøve efterfølgende bevillingskontrol, den kommunale DUT-kompensation, m.v. Ministeriets afklaring vil i et relevant omfang skulle indarbejdes i samarbejdsmodellen
- Der er iværksat en proces mellem Høreinstituttet i Region Midtjylland og den audiologiske afdeling på Århus Sygehus til tydeliggørelse af den interne regionale arbejdsdeling. Resultatet af processen forventes færdig i løbet af 2007

Til videreudvikling af samarbejdet mellem kommuner og region foreslås der nedsat et samarbejdsorgan med relevant kommunal og regional repræsentation til at:

- Drøfte faglige og administrative retningslinier
- Drøfte uklarheder og uhensigtsmæssigheder i arbejdsdelingen mellem parterne, herunder drøfte Socialministeriets vejledninger, m.v.
- Aftale udveksling af faglige og aktivitetsmæssige oplysninger, herunder oplysninger vedrørende høreapparater, ørepropper, m.v.
- Løbende evaluere den beskrevne sagsgang, og drøfte / foreslå tiltag til effektivisering

Der foreslås afholdt møde efter behov i 2007, og fra 2008 cirka 2 gange årligt. Afdelingen for Regional Sundhed vil varetage sekretariatsopgaven.

Der udarbejdes en tids- og handleplan for implementeringen af samarbejdsmodellen.

Bilagsoversigt

Bilag 1. Standard patientforløb

Bilag 2. Det kommunale ansøgningsskema (særlig fil)

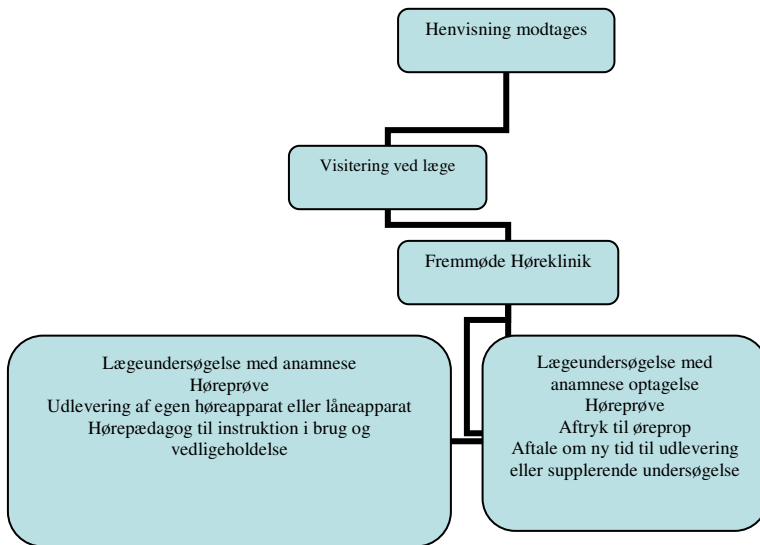
Bilag 3. Den kommunale bevillingsskrivelse (foreløbigt udkast)

Bilag 4. Regionale adresser i forbindelse med den kommunale bevilling (ikke færdigudarbejdet)

Bilag 5. Århus Kommunes henvendelse til Socialministeriet af februar 2007

Bilag 6. Medlemsliste vedrørende den nedsatte arbejdsgruppe

Bilag 1. Standard patientforløb på den regionale høreklifik (patientforløbet på Hør Bedre i Holstebro indeholder 1 ekstra forundersøgelse set i forhold til de audiologiske afdelinger)

)

Bilag 2. Det kommunale ansøgningskema

		Ansøgning om hjælp til høreapparater Jf. serviceloven § 112	
Sendes til		Leverandøroplysninger og stempel	
		Dato for næste ambulante besøg	
Personlige oplysninger			
Navn		Adresse	
Cpr.		Telefon	Dato
Årsag til henvendelse			
Det er 1. gang jeg søger om hjælp til høreapparat			
Jeg har behov for udskiftning, og det er mindst 4 år siden jeg sidst har fået hjælp til høreapparat			
Jeg har behov for udskiftning inden udløb af 4 års perioden			
Begrundelse			
Kopi af henvisningen til høreapparatbehandling fra speciallæge i øre-, næse- og halssygdomme er vedlagt			
Beskrivelse af det billigste og bedst egnede høreapparat			
Type/produkt		Højre øre	Venstre øre
Valg af leverandør:			
Jeg har valgt at låne et høreapparat af det offentlige			
Jeg har valgt at få et kontant tilskud til køb af høreapparat hos godkendt privat høreapparatleverandør Liste over godkendte private leverandører findes på www.delta.dk/hagodkendelse			
Erklæring og samtykke			
Jeg erklærer på tro og love ikke at have modtaget hjælp til høreapparater fra det offentlige de sidste 4 år. Jeg giver samtykke til:			
- at leverandøren må ansøge om høreapparater på mine vegne og udlevere oplysninger fra høreundersøgelsen			
- at leverandøren må modtage kopi af kommunens afgørelse			
- at kommunen må indhente yderligere oplysninger hos speciallægen og/eller høreklinikken			
- at hørepædagoger, høreomsorgshjælpere/vejledere må modtage relevante oplysninger			
Kommunen registrerer de modtagne oplysninger elektronisk.			
Dato og underskrift			
Du skal være opmærksom på, at der ikke kan ydes støtte til høreapparater, der er udleveret, inden du har modtaget en bevilling fra kommunen. Dette gælder dog ikke, hvis høreapparatet alene er udlånt til afprøvning.			
_____			
Dato og underskrift			
Uddrag af Socialministeriets vejledning findes på bagsiden af ansøgningsblanketten. Der henvises desuden til Sundhedsstyrelsens folder: »Hvis du skal have høreapparat – vejen til bedre hørelse – offentlig eller privat behandling«.			

Uddrag af Socialministeriets vejledning nr. 97 af 5. december 2006.

Tilskud til høreapparater

Henvisning til høreapparatbehandling

145. Personer, der er over 18 år, og som er henvist til høreapparatbehandling fra en speciallæge i øre-, næse- og halssygdomme kan få et tilskud til køb af høreapparat hos en anden godkendt, privat høreapparatleverandør end den af kommunen anviste. Det er således ikke tilstrækkeligt, at ansøgers egen læge (en alment praktiserende læge) eller læge, der har speciale i andet end øre-, næse- og halssygdomme, henviser den pågældende til høreapparatbehandling. Det er dog en forudsætning for ydelse af tilskud til køb af høreapparat hos en anden godkendt, privat høreapparatleverandør, at kommunen har givet en bevilling til anskaffelse af høreapparatet.

Frit valg af høreapparatleverandør

146. For hjælpemidler i form af høreapparater kan ansøgeren, hvis den pågældende ikke ønsker at benytte den leverandør, som kommunen anviser, selv vælge en privat, godkendt høreapparatleverandør, jf. servicelovens § 112, stk. 4. Se afsnittet nedenfor om godkendelse af de private leverandører. Der henvises desuden til Sundhedsstyrelsens folder: »Hvis du skal have høreapparat – vejen til bedre hørelse – offentlig eller privat behandling«.

Hvis ansøger vælger at forblive i det offentlige system, vil ydelsen være gratis. Ansøgeren vil i denne situation i samarbejde med den audiologiske afdeling få det bedst egnede og billigste høreapparat udleveret. Heri indgår hensyn til behov, kvalitet, betjeningsmulighed, udgifter til drift af høreapparatet, høreapparatets holdbarhed, servicekrav, garanti, service- og reparationsmuligheder m.m.

Det forudsættes, at ansøger, uanset om han eller hun ønsker at benytte sig af muligheden for frit at vælge en privat, godkendt høreapparatleverandør, skal have mulighed for selv at prøve og vurdere høreapparatet, eventuelt forskellige typer, inden beslutning træffes. Det er vigtigt, at ansøgeren får god instruktion under afprøvningen, og at der gives ansøgeren god tid, således at ansøger kan blive fortrolig med høreapparatet.

Ansøgere, der udnytter adgangen til frit at vælge en godkendt privat høreapparatleverandør, er berettiget til befordringsgodtgørelse efter reglerne i § 23 i hjælpemiddelbekendtgørelsen. Befordringsgodtgørelsen dækker afstanden til det sted, hvor udleveringen af høreapparatet efter kommunens sædvanlige praksis ville have fundet sted, jf. bekendtgørelsens § 23, stk. 4.

Tilskuddets størrelse

148. Hvis ansøger vælger behandling hos en godkendt, privat høreapparatleverandør, vil pågældende modtage et tilskud på 5.561 kr. (2007 priser) pr. høreapparat, inkl. moms. Sammen med eventuel egenbetaling forudsættes tilskuddet at dække høreprøve, høreapparat, tilpasning, afprøvning, service og garanti. Tilskuddet kan ikke udgøre mere end de faktiske udgifter.

Administration og udbetaling af tilskud

149. Udbetaling af tilskud på indtil 5.561 kr. (2007 priser) forudsættes at finde sted på baggrund af en regning udstedt af en godkendt, privat høreapparatleverandør. Afregningen sker således mellem den kommune, som ansøger hører til, og den godkendte, private høreapparatleverandør.

Ejendomsretten

150. I de tilfælde, hvor ansøger vælger at få høreapparatbehandlingen gratis i det offentlige system, på en offentlig høreklinik eller audiologisk afdeling, vil høreapparatet være det offentliges ejendom, og ansøger skal derfor tilbagelevere høreapparatet, når det ikke længere er i brug.

Hvis ansøger derimod vælger at benytte sig af muligheden for frit at vælge en privat, godkendt høreapparatleverandør efter servicelovens § 112, stk. 4, og dermed få et tilskud på 5.561 kr. (2007 priser) pr. høreapparat, inkl. moms, vil høreapparatet være ansøgers eget.

Betingelser for udskiftning af høreapparat

152. For personer, der har valgt at benytte sig af muligheden for at vælge en godkendt, privat høreapparatleverandør efter servicelovens § 112, stk. 4, gælder, at der tidligst kan ydes støtte til nyt høreapparat, når det eksisterende er 4 år gammelt. Hvis betingelserne for høreapparat fortsat er opfyldt, vil modtageren som udgangspunkt have ret til udskiftning efter 4 år, jf. § 4, stk. 6, i hjælpemiddelbekendtgørelsen. Tidsfristen gælder separat for hvert høreapparat.

Vedligeholdelse, batterier, reparation og udskiftning mv.

153. Vedligeholdelse og hjælp til batterier er gratis, uanset om høreapparatet er anskaffet i en offentlig audiologisk klinik eller hos en godkendt, privat høreapparatleverandør. Om hjælp til udgifter, som følger af brug af høreapparat, fx vedligeholdelse og hjælp til batterier fremgår det af § 4, stk. 4, i hjælpemiddelbekendtgørelsen, at hjælp til høreapparater tillige omfatter vedligeholdelse og batterier. For reparation af høreapparater anskaffet i offentligt regi gælder, at disse er omfattet af § 4, stk. 1, i hjælpemiddelbekendtgørelsen. For så vidt angår høreapparater anskaffet hos godkendte, private høreapparatleverandører, gælder købelovens almindelige regler om reklamation og garanti (dvs. den 2-årige reklamationsfrist eller evt. løfte/aftale om garanti og fri service). Er mulighederne efter købeloven udtømte, eksempelvis fordi garantiperioden er udløbet, afholder kommunen udgiften til reparation.

Høreomsorg og andre forebyggende foranstaltninger

154. Kommunerne er i følge den sociale lovgivning forpligtet til at drage omsorg for personer med nedsat hørelse, der samtidig bruger høreapparat, samt til at sørge for, at der foretages andre forebyggende foranstaltninger for den enkelte høreapparatbruger. Der henvises til vejledningens kapitel 2 og 3 om rådgivning og sagsbehandling. Forpligtelsen omfatter alle høreapparatbrugere, uanset om høreapparatet er erhvervet hos en godkendt, privat høreapparatleverandør med tilskud eller hos det offentlige. Kommunerne er ligeledes forpligtet til at tilbyde instruktion i brugen af hjælpemidler, jf. vejledningens kapitel 2.

Klageadgang

156. Kommunalbestyrelsens afgørelser om bevilling af tilskud til høreapparater efter servicelovens § 112, stk. 4, kan indbringes for det sociale nævn, jf. vejledningens kapitel 3, afsnittet om klageadgang.

Bilag 3. Den kommunale bevillingskrivelse (udkast)

Du har søgt om hjælp til høreapparat.

Afgørelse:

Du er berettiget til hjælp til et høreapparat.

Du kan vælge at få et gratis høreapparat fra det offentlige. Du vil få det bedst egnede og billigste høreapparat udleveret. Kommunen ejer høreapparatet, og du skal derfor aflevere høreapparatet, hvis du ikke længere har brug for det.

Du kan også vælge privat godkendt høreapparatleverandør. Du kan få et tilskud på indtil 5.661 kr. (2007 priser) pr. høreapparat. Høreapparatet vil i så fald være dit eget. Hvis du vælger et dyrere høreapparat, skal du selv betale resten.

Begrundelse:

Du kan få støtte til et høreapparat, da du har en varig hørenedsættelse og da en speciallæge i øre-, næse og halssygdomme, har vurderet, at høreapparatbehandling i væsentlig grad kan afhjælpe følgerne af din hørenedsættelse og dermed lette din daglige tilværelse.

Praktiske oplysninger:

Hjælp og betaling

Hvis du har valgt en privat godkendt høreapparatleverandør vil kommunens tilskud på 5.661 kr. omfatte høreprøve, høreapparat, tilpasning, service, og garanti og er inklusive moms.

Hvis du selv skal betale en del af høreapparatet, skal du betale din del af udgiften direkte til leverandøren.

Leverandøren skal sende fakturaen på kommunens del af udgiften til Kommune, adresse, EAN-nummer: . Det skal fremgå af fakturaen, om en evt. egenbetaling er fratrukket.

Instruktion i brug af høreapparat

Du kan normalt få instruktion i at bruge dit høreapparat der, hvor du har fået udleveret dit høreapparat.

Udskiftning og vedligeholdelse

Der kan tidligst gives hjælp til nyt høreapparat når det nuværende er 4 år gammelt. Udskiftning kan i særlige tilfælde ske før, fx hvis der er tale om markant høreforværring.

Vedligeholdelse af høreapparat og hjælp til batterier er gratis. Du kan få udleveret batterier på apotekerne. Du kan få udleveret slanger og filtre på . Du kan få hjælp til anden vedligeholdelse på

Reparation

Høreapparater anskaffet fra det offentlige repareres efter behov. Du kan henvende dig på , hvis dit høreapparat er i stykker.

Høreapparater anskaffet hos godkendte, private høreapparatleverandører, gælder købelovens almindelige regler om reklamation og garanti. Du skal henvende dig hos den leverandør, du har købt dit høreapparat af, hvis dit høreapparat er i stykker.

Lovgrundlag:

Afgørelsen er truffet efter lovbekendtgørelse nr. 58 af 18. januar 2007 § 112, stk. 1/stk. 4 og bekendtgørelse nr. 624 af 15. juni 2006 om anskaffelse af hjælpemidler og forbrugsgoder efter serviceloven § 4, stk. 4, 6 og 7. [Tilføj evt. vejledninger, Ankestyrelsens afgørelser].

Klagevejledning:

Du kan klage over afgørelsen til Statsforvaltningen Midtjylland. Du kan klage både mundtligt og skriftligt. Du skal sende klagen til Visitationskontor [Område, adresse, tlf.nr.]. Vi skal have modtaget din klage inden 4 uger, fra du har modtaget vores afgørelse.

Når vi har modtaget din klage, vil vi se på din sag igen og tage stilling til, om vi kan give dig helt eller delvist medhold i din klage. Hvis vi ændrer afgørelsen, vil du få besked om det inden 4 uger. Hvis vi ikke ændrer afgørelsen, sender vi din klage til Statsforvaltningen Midtjylland inden 4 uger sammen med papirerne i sagen.

Du er velkommen til at kontakte os, hvis du har spørgsmål til afgørelsen eller er i tvivl om, hvordan du skal klage.

Vi har sendt kopi af bevillingen til din leverandør, hvis du har givet samtykke til det.

Bilag 4. Regionale adresser i forbindelse med den kommunale bevilling (ikke færdigudarbejdet)

Bevilling faxes til:

Afdeling	Adresse	Telefax nummer
Audiologisk afdeling Regionshospitalet Holstebro		
Audiologisk afdeling Regionshospitalet Viborg		
Audiologisk afdeling Århus Sygehus	Peter Sabroes Gade 6, bygning 14F 8000 Århus C	89 49 31 20
Audiologisk afdeling Regionshospitalet Silkeborg		
Audiologisk afdeling Regionshospitalet Randers		
Hør Bedre ved speciallægerne Britt Tommerup og Jens Ulrik Felding	Gartnerivej 7 7500 Holstebro	97 40 15 63
Det regionale høreinstitut		

Bilag 5. Århus Kommunes henvendelse til Socialministeriet af februar 2007

OBS!-punkter i forhold til den kommende vejledning om sagsgangen i sager om høreapparater

Baggrund for notatet

Region Midtjylland og kommunerne i regionen har indledt et samarbejde om at beskrive den fremtidige sagsgang på høreapparatsområdet i forhold til særligt den offentlige leverandør (de audiologiske afdelinger). Sagsgangen skal tage højde for, at kommunerne har overtaget myndighedsansvaret for bevilling af høreapparater, og kravet om forudgående bevilling fra kommunen.

De fleste kommuner i regionen har desuden iværksat en ny proces i forhold til de private leverandører i overensstemmelse med Socialministeriets vejledning, hvor der stilles krav om en forudgående bevilling i forbindelse med udlevering af høreapparater.

Der er i den forbindelse opstået en række spørgsmål og problemstillinger, som det vil være hensigtsmæssigt at en ny vejledning tager hånd om.

Spørgsmål

Hvad er en sygehusopgave, og hvad er en kommunal opgave på høreapparatsområdet?

KL oplyser i notat af 6. oktober 2005 om den fremtidige organisering af hjælpemiddelområdet, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet har oplyst, at gratis høreapparatbehandling, der varetages af de audiologiske afdelinger er en sygehusopgave omfattet af sundhedsloven, som regionerne står for. Udgifter til drift af de audiologiske afdelinger m.v. indgår således i de generelle sundhedsudgifter. Udgifter til selve høreapparatet skal af sygehuset faktureres hjemkommunen. Det fremgår desuden, at undervisning i brug og vedligeholdelse af høreapparat finder sted på den audiologiske afdeling eller på høreinstitutterne.

Da ansvaret for høreapparatsområdet nu er delt mellem kommune og region er der behov for en klarere afgrænsning mellem sygehusopgaven og den kommunale opgave på området. Dette gælder også fordi høreinstitutternes virksomhed på høreapparatsområdet er finansieret af kommunerne. Der er derfor behov for bl.a. at få afklaret følgende spørgsmål, hvoraf nogle også er relevante i forhold til de private leverandører:

Er fremstilling af ørepropper en sygehusopgave eller en kommunal opgave?

- Hvis det er en sygehusopgave, hvem skal betale for ørepropperne, og hvis kommunen skal betale, hvordan skal prisen beregnes? Det er forudsat, at tilskuddet til de private leverandører omfatter fremstilling af ørepropper.

Er hjælp til justeringer og tilpasninger o.lign. en sygehusopgave eller en kommunal opgave?

- Hvis det er en kommunal opgave, skal kommunen så afregne særskilt for de justeringer og tilpasninger i brug af apparatet, som sygehusene giver i dag. Det er forudsat, at tilskuddet til de private

leverandører omfatter justeringer og tilpasninger.

Er instruktion i brug af høreapparat en sygehusopgave (og for de private en leverandøropgave) eller en kommunal opgave?

- Hvis det er en kommunal opgave, skal kommunen så afregne særskilt for den instruktion i brug af apparatet, som sygehusene/de private leverandører giver i dag, og hvordan skal prisen beregnes?

Er hjælp til vedligeholdelse, herunder hjælp til slanger og filtre, samt hjælp reparation en sygehusopgave eller en kommunal opgave?

- Hvis det er en kommunal opgave, skal kommunen så afregne særskilt for den vedligeholdelse og de reparationer, som sygehusene (og evt. de private leverandører) i dag laver, og hvordan skal prisen beregnes?

Er hjælp til erstatningsapparater (i tilfælde af mistet høreapparat o.lign.) en sygehusopgave/en leverandøropgave eller en kommunal opgave?

- Hvis det er en kommunal opgave, hvordan skal den nuværende genbrugsordning på sygehusene administreres fremover? Skal den enkelte kommunes genbrugsapparater holdes adskilt fra andre kommuners eller vil kommunerne blive afregnet særskilt for genbrugsapparater og i givet fald, hvordan skal prisen herfor beregnes?

Hvornår kan borger få hjælp til udskiftning af høreapparat?

Det fremgår af lovgivningen på høreapparatsområdet, at borger kan få hjælp til udskiftning af høreapparater udleveret fra det offentlige, når der er behov for det (hjælpemiddelbekendtgørelsen § 4, stk. 1). Det fremgår desuden, at borgere, der har fået tilskud til høreapparat hos en privat leverandør, tidligst kan få hjælp til nyt høreapparat efter 4 år og at borger som udgangspunkt har ret til udskiftning efter 4 år (hjælpemiddelbekendtgørelsen § 4, stk. 6 og hjælpemiddelvejledningen pkt. 152). Dette giver anledning til nogle spørgsmål:

Er der forskel på, hvornår borger kan få hjælp til udskiftning hos den offentlige og den private leverandør?

Kan kommunen give afslag på hjælp til udskiftning efter 4 år, hvis borger aktuelt er henvist til høreapparatbehandling, men borgers nuværende høreapparat godt kan dække behovet?

Hvad er dokumentationskravet ved udskiftning af høreapparater?

Borger kan normalt tidligst få hjælp til nye høreapparater efter 4 år. Der er behov for at få afklaret, hvilken dokumentation der er nødvendig i forhold til 4 års fristens udløb.

Er det tilstrækkeligt, hvis høreapparatleverandøren oplyser, at borger senest har fået hjælp fra samme leverandør samt tidspunktet for hjælpen?

Er det tilstrækkeligt, hvis høreapparatleverandøren oplyser, at borger senest har fået hjælp fra en anden leverandør, at denne leverandør har oplyst, hvornår borger senest har fået hjælp samt tidspunktet for hjælpen?

Skal kommunen kontakte den relevante region/audiologiske afdeling, der har overtaget oplysninger om hjælp til høreapparater fra amterne, for at høre hvornår borger sidst har fået hjælp enten i form af udlån eller i form af tilskud til høreapparater? (Oplysningerne er formentlig ikke overført til mellemarkivet, da området har været varetaget af sundhedssektoren)

Skal borger altid underskrive en tro og love erklæring om, at pågældende ikke har modtaget hjælp til høreapparater de seneste 4 år?

Hvad er omfanget af myndighedsopgaven på høreapparatsområdet?

Det er en myndighedsopgave at træffe afgørelse om bevilling af hjælpemidler, herunder også hvilket hjælpemiddel der er det billigste og bedst egnede jfr. hjælpemiddelbekendtgørelsens § 3. Kommunens beslutningskompetence i forhold til valg af høreapparat forventes at forlænge høreapparatbehandlingen hos de private leverandører med cirka 2 uger. Dette rejser nogle særlige spørgsmål i forhold til høreapparater:

Skal kommunen også i sager om høreapparater træffe afgørelse om hvilket høreapparat, der er det billigste og bedst egnede?

- I benægtende fald skal kommunen så alene træffe afgørelse om borger er berettiget til støtte til høreapparat og dermed vil det være unødvendigt, at kommunen får at vide, hvilket høreapparat borger får udleveret, før fakturaen kommer, eller skal kommunen lave en pro forma godkendelse af det apparat, som leverandøren indstiller?

Skal kommunen i sager om høreapparater træffe afgørelse om bevilling af nye ørepropper, når det kun er disse, der skal udskiftes på grund af f.eks. fysiske ændringer hos borger? Dette er særlig relevant for den offentlige leverandør i forhold til høreapparater til børn, der jævnligt skal have nye ørepropper

- I bekræftende fald kan kommunen så give en løbende bevilling på ørepropper for en periode på f.eks. et bestemt antal år eller indtil barnet har nået en bestemt alder?

Hvad omfatter hjælp til batterier på høreapparatsområdet?

Hjælp til høreapparater omfatter også hjælp til vedligeholdelse og batterier jfr. hjælpemiddelbekendtgørelsens § 4, stk. 4. Dette giver anledning til følgende spørgsmål:

Kan borgerne alene få hjælp til batterier til selve høreapparatet, eller kan de også få hjælp til batterier til fjernbetjeningen til høreapparatet, hvis de har en sådan? Det bemærkes, at batterier til fjernbetjeningen efter det oplyste er batterier, der kan købes i almindelig handel og som kan udskiftes af enhver.

Hvad omfatter kommunens vejledningspligt på høreapparatsområdet, og hvordan kan den opfyldes?

Kommunen har en generel vejledningspligt på hjælpemiddelområdet. Der er behov for at få præciseret indholdet af vejledningspligten, og hvordan den kan opfyldes på høreapparatsområdet:

Har kommunen pligt til at vejlede om det frie leverandørvalg på høreapparatsområdet?

- I bekræftende fald kan kommunen overlade vejledningen til andre f.eks. de privat praktiserende speciallæger, de audiologiske afdelinger og/eller de private høreapparatsleverandører?
- I bekræftende fald skal kommunen sikre sig dokumentation for, at vejledningspligten er opfyldt og hvad er kravene i givet fald til denne dokumentation

Hvilke konsekvenser har det, hvis en leverandør udleverer et høreapparat, inden kommunen har givet bevillingen?

Det følger af hjælpemiddelbekendtgørelsens § 2, at der normalt ikke kan ydes støtte til hjælpemidler, som ansøgeren har anskaffet, inden bevilling er givet.

Både den offentlige og de private leverandører er imidlertid vant til uden videre at kunne udlevere høreapparater, når der foreligger en speciallægehenvielse. Der er desuden utilfredshed med kravet om forudgående bevilling. Der vil derfor være behov for en indkøringsperiode, men herefter kan følgende spørgsmål opstå:

Hvad er konsekvensen for borger, sygehuset og kommunen, hvis den offentlige leverandør udleverer høreapparater inden bevilling?

Hvad er konsekvensen for borger, sygehuset og kommunen, hvis de private leverandører udleverer høreapparater inden bevilling?

Hvis konsekvensen er, at kommunen ikke kan give hjælp til høreapparater, hvis de er udleveret inden bevilling, kan leverandørerne i stedet vælge at udlåne høreapparater til afprøvning uden forudgående bevilling, som borger evt. overtager, når bevillingen er givet?

- I bekræftende fald hvornår løber 4 års fristen for udskiftning fra?
- I bekræftende fald, hvornår løber fristen for den 4-årige garanti på høreapparatet fra?
- I benægtende fald kan leverandørerne vælge at udlåne høreapparater uden forudgående bevilling i de situationer, hvor leverandøren vurderer, at borger har behov for udskiftning og nuværende høreapparat enten er gået tabt eller ikke længere kan afhjælpe hørenedsættelsen? (Hjælpevejledningens punkt 152 nævner, at borger bør forsynes med et erstatningshøreapparat uden unødigt forsinkelse)

Hvordan skal de cirka 20 % af borgerne, der i dag får udleveret høreapparater ved første henvendelse ved leverandøren håndteres fremover?

Region Midtjylland oplyser, at cirka 80 % af borgerne i dag har (mindst) 2 besøg på Audiologisk Afdeling. Ved første besøg bliver der taget aftryk til ørepropper m.v., men udleveringen af høreapparatet sker først ved et efterfølgende besøg. I disse situationer vurderer vi, at ansøgningen til kommunen kan sendes umiddelbart efter 1. besøg. Bevillingen skal herefter foreligge inden 2. besøg. Proceduren forventes at forlænge høreapparatbehandlingen med 1-2 uger, men kræver ikke ekstra besøg på sygehuset i forhold til i dag. Det samme gælder for de private leverandører.

Region Midtjylland oplyser desuden, at cirka 20 % af borgerne i dag får udleveret et høreapparat ved første besøg. Baggrunden er, at de kan bruge en standard-øreprop. De private leverandører oplyser tilsvarende, at de har en række borgere, som de udleverer høreapparat til ved første besøg.

Hvis kravet om forudgående bevilling fuldt ud fastholdes, vil det betyde et ekstra ambulans besøg på sygehuset med deraf øgede udgifter til kommune og stat, ligesom høreapparatbehandlingen forventes at blive forlænget med cirka 4 uger.

For disse borgere giver kravet om forudgående bevilling derfor anledning til flere spørgsmål:

Kan leverandøren udlevere et høreapparat på "forventet efterbevilling"?

- I bekræftende fald hvordan skal kommunerne afgrænse hvilke sager, der må udleveres høreapparat på forventet efterbevilling, og hvilke der ikke må?
- I bekræftende fald hvem bærer risikoen, hvis kommunen giver afslag på hjælp eller giver hjælp til et billigere apparat, end det leverandøren har udleveret (Det offentlige: sygehuset eller kommunen. De private: leverandøren, kommunen eller borger)?

Kan leverandøren vælge at udlåne et høreapparat, som borgeren overtager, når kommunens bevilling foreligger jfr. ovenfor?

Hvilke krav er der til videregivelse af oplysninger til de regionale hørepædagoger m.v. og de kommunale hørepædagoger og hørevejledere?

De audiologiske afdelinger har en række oplysninger om borgers hørenedsættelse m.v. Tidligere har hørepædagogerne på de amtslige høreinstitutioner haft adgang til oplysninger fra de audiologiske afdelinger om borgers hørenedsættelse. Der er nu opstået følgende spørgsmål:

Hvilke krav er der til de audiologiske afdelingers videregivelse af oplysninger til hørepædagogerne m.v. på de regionale høreinstitutioner?

Hvilke krav er der til de audiologiske afdelingers videregivelse af oplysninger til hørepædagogerne m.v. på de kommunale høreinstitutioner?

Hvilke krav er der til de audiologiske afdelingers/de regionale høreinstitutioners videregivelse af oplysninger til de kommunale hørevejledere?

Hvad er kommunerne blevet kompenseret for ved overtagelse af høreapparatsområdet i forbindelse med kommunalreformen?

Kommunerne er blevet DUT-kompenseret for at overtage høreapparatsområdet.

Der er dog nogle opgaver, som kommunerne ikke ses at være blevet kompenseret for, herunder

- Selve sagsbehandlingen af høreapparatsagerne. Amterne har ikke lavet en egentlig sagsbehandling efter serviceloven, retssikkerhedsloven og de forvaltningsretlige regler tidligere. Dette er derfor en ny opgave for kommunerne.
- Opgaver der i dag løses på sygehusene, hvis de fremover skal løses af kommunerne jfr. ovenfor.

Bilag 6. Medlemsliste vedrørende den nedsatte arbejdsgruppe

Elna Møller Nielsen, Syddjurs Kommune (emn@syddjurs.dk)

Ida Bundgaard Jakobsen, Horsens Kommune (ibj@horsens.dk)

Connie Christiansen, Hedensted Kommune (cc@hedensted.dk)

Vivi Altenburg, Herning Kommune (shava@herning.dk)

Ole Arndal, Herning Kommune (cfkoa@herning.dk)

Preben Sørensen (shaps@herning.dk)

Else Marie Jensen, Silkeborg Kommune (elsemarie.jensen@silkeborg.dk)

Louise Lyngsøe, Viborg Kommune (lly@viborg.dk)

Helle Hansen, Randers kommune (helle.hansen@randers.dk)

Merete E. Grønning, Randers Kommune (meg@randers.dk)

Lotte Stæhr, Randers Kommune ((lotte.pedersen@randers.dk)

Inge Kristensen, Skive Kommune (inkr@skivekommune.dk)

Jens Christian Larsen, Skive Kommune (jcla@skivekommune.dk)

Søren Rasmussen, Skive Kommune (sras@skivekommune.dk)

Maibritt Møller, Århus Kommune (mm@mag3.aarhus.dk)

Jens Ulrik Felding, Høreklubben i Holstebro (info@oereklinikken.dk)

Bent Christensen, Regionshospitalet Viborg (bent.christensen@sygehusviborg.dk)

Peter Illum, Regionshospitalet Viborg (peter.illum@sygehusviborg.dk)

Søren Dørup, Århus Sygehus (dorup@as.aaa.dk)

Hans Christian Mikkelsen, Århus Sygehus (hcmik@as.aaa.dk)

Randi Wetke, Århus Sygehus (rwetk@as.aaa.dk)

Inger larsen, Praksisenheden Holstebro (inger.larsen@stab.rm.dk)

Ulla Rasmussen, Hospitalsenhed Vest (heculr@ringamt.dk)

Else Cathrine Ladefoged, Hospitalsenhed Vest (aell@ringamt.dk)

Hella Gertsen, Region Midtjylland (hella.gertsen@stab.rm.dk)

Eva S. Knudsen (evasejersdal.knudsen@stab.rm.dk)

Louise Thusgaard Kristiansen, Region Midtjylland (louise.kristiansen@ps.rm.dk)

John Jørgensen, Region Midtjylland (jal@ti.aaa.dk)

Jette Siefert, Region Midtjylland (jette.siefert@stab.rm.dk)

Lærke Holm, Regionshospitalet Viborg (lærke.holm@sygehusviborg.dk)

Jan Væring, Region Midtjylland (jan.vaering@stab.rm.dk)